

Sygn. akt I PK 154/18

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa G. K.
przeciwko Wojewódzkiemu Szpitalowi Zespolonemu im. (...) w K.
o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 21 lutego 2019 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 5 października 2017 r., sygn. akt V Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powódki G. K. na rzecz pozwanego 240 zł
tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w
postępowaniu kasacyjnym i nie obciąża powódki tymi kosztami w
dalszym zakresie.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z 5 października 2017 r. oddalił apelację powódki G. K. od wyroku Sądu Rejonowego w K. z 11 maja 2017 r., który oddalił jej powództwo o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy wniesione po rozwiązaniu umowy o pracę na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie prawa procesowego, w tym niedostrzeżoną z urzędu nieważność postępowania (art. 378 § 1 k.p.c. w związku z art. 224 § 2 k.p.c. i art. 379 pkt 5 k.p.c.) i materialnego (art. 52 § 1 pkt 1 k.p., art. 52

§ 2 k.p.), a ponadto art. 49 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 39 k.p. w związku z art. 24 ust. 1 pkt 18 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

W oparciu o zarzuty podstaw kasacyjnych, powołując art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na fakt, iż jest oczywiście uzasadniona wobec rażących naruszeń przez Sąd Okręgowy przepisów prawa materialnego i procesowego, jakie legły u podstaw zaskarżonego wyroku, skutkujących niezgodnym z prawem i poczuciem sprawiedliwości rozstrzygnięciem, które to uchybienia w niewątpliwy sposób wpłynęły na wynik przedmiotowej sprawy.

Pozwany wniosk o nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Zasadniczy mankament wniosku polega na założeniu, że podstawy kasacyjne z art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. składają się na podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (*„W oparciu o powyższe zarzuty ...”*). Nie jest to prawidłowe, gdyż podstawy kasacyjne i podstawy przedsądu to odrębne elementy skargi kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. oraz art. 398⁹ § 1 pkt 1 – 4 k.p.c. w związku z art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Podstawy kasacyjne podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, co oznacza, że nie zastępują podstaw przedsądu ani ich uzasadnienia. Odnosi się to również do szczególnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., która jako jedyna ma na uwadze indywidualny interes skarżącej w przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi powinna więc samodzielnie, czyli odrębnie od podstaw kasacyjnych, wskazać i wykazać oczywiste naruszenie prawa, uzasadniające bez wątpliwości stwierdzenie, iż spełnia się podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania. Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi tego nie czyni. Poprzestaje na odwołaniu się do zarzutów podstaw kasacyjnych, co jak zauważono nie jest uprawnione a

ponadto wystarczające. O ile zasadne podstawy kasacyjnej mogą prowadzić do uwzględnienia skargi kasacyjnej (*a contrario* art. 398¹⁴ k.p.c.), to w przypadku ostatniej podstawy przedsądu (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) znaczenie ma dopiero aż oczywista zasadność skargi kasacyjnej, co należało odrębnie wykazać.

Na etapie przedsądu nie wzywano do uzupełnienia skargi o inne uzasadnienie podstawy przedsądu, gdyż obowiązuje zastępstwo procesowe przed Sądem Najwyższym i nie można stwierdzić braku żadnego (jakiegokolwiek) uzasadnienia wniosku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2016 r., III UZ 6/16; także wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 11 lipca 2018 r., SK 3/17). Wniosek o przyjęcie skargi ma uzasadnienie odrębne od uzasadnienia podstaw kasacyjnych, tyle że zbyt ogólne (wyżej *in extenso*). Nieprawidłowe i niewystarczające jest osadzenie podstawy przedsądu w podstawie kasacyjnej, jako że nie zastępuje podstawy przedsądu.

Gdyby próbować odejść od powyższego reżimu, to ze względu na zarzut nieważności postępowania, jako że może być wątpliwe czy nieważność postępowania powinna być oceniana z urzędu również na etapie przedsądu (art. 398¹³ § 1 k.p.c. oraz art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Ocena zarzutów łączonych z nieważnością postępowania jest negatywna przede wszystkim dlatego, że skargę kasacyjną wnosi się od wyroku sądu drugiej a nie od wyroku sądu pierwszej instancji (art. 398¹ § 1 k.p.c.). Znaczenie ma więc nieważność postępowania przed sądem drugiej a nie przed sądem pierwszej instancji. Natomiast nieważność postępowania przed sądem pierwszej instancji nie musi być bez znaczenia, gdy sąd drugiej instancji pominął zarzut nieważności postępowania i miało to wpływ na ostateczny wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). W tej sprawie zarzut naruszenia art. 224 § 2 k.p.c. łączy się z nieważnością postępowania przed Sądem pierwszej instancji. Jednak zamknięcie rozprawy i dopuszczenie dowodu nie powodowało nieważności całego postępowania. Chodzi jednak o względną a nie bezwzględną przyczynę nieważności postępowania z art. 379 pkt 5 k.p.c. Naruszenie podlega wówczas ocenie w aspekcie wpływu na możliwość obrony praw stron. Dowód z wykazu RW z magazynu składał się na materiał sprawy, który był aktualny również przed Sądem drugiej instancji. Sąd ten samodzielnie ustalił stan faktyczny, czyli nie pominął materiału sprawy (art. 382

k.p.c.) i suwerennie stosował prawo materialne. Zamknięcie rozprawy przez Sąd pierwszej instancji nie jest równoznaczne z nieważnością postępowania zakończonego wyrokiem Sądu drugiej instancji. Skarżąca podaje, że te same argumenty były przedmiotem apelacji.

Czym innym są ustalenia stanu faktycznego, oparte między innymi na dokumentach (wykazie). Sąd Najwyższy związany jest ustaleniami faktycznymi na których oparto zaskarżony wyrok - art. 398¹³ § 2 k.p.c. - i zasada ta obowiązuje również na etapie przedsądu. W przeciwnym razie zachodziłby dysonans między etapem przedsądu i późniejszym rozpoznaniem skargi z ograniczeniami wynikającym z tego przepisu a także z art. 398³ § 3 k.p.c. Podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów i dlatego w orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że art. 233 § 1 k.p.c. nie może być podstawą zarzutu skargi kasacyjnej. Oczywiście w przypadku zarzutu nieważności postępowania reguła ta nie obowiązuje, gdyż w tak szczególnej sytuacji Sąd Najwyższy może sam ustalić i ocenić nieważność postępowania. W sytuacji łączonej z zarzutem przedwczesnego zamknięcia rozprawy przed Sądem pierwszej instancji nie stwierdza się nieważności postępowania (art. 379 pkt 5 k.p.c.).

Nieważności postępowania nie stwierdza się również ze względu na zarzut naruszenia art. 49 k.p.c. Otóż nieważność występuje wtedy, gdy w rozpoznaniu sprawy brał udział sędzia wyłączony z mocy ustawy – art. 379 pkt 4 k.p.c. Wówczas znaczenie ma sytuacja z art. 48 k.p.c., która w sprawie nie wystąpiła. Natomiast opisane w skardze pozostawanie w związku małżeńskim sędziego samo w sobie nie jest równoznaczne z uzasadnioną wątpliwością co do bezstronności sędziego w sprawie powódki. Nie było wniosku powódki o wyłączenie sędziego na podstawie art. 49 k.p.c. Sędzia też nie zgłosił żądania wyłączenia.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. i zasądzono od powódki tylko koszty zastępstwa procesowego od roszczenia o przywrócenie do pracy. Zwrócono uwagę na zastosowanie tej regulacji przez Sąd drugiej instancji i dlatego nie obciążono powódki tymi kosztami od żądania wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy - § 9 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

